GIẢI PHÁP PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC CỦA HỌC VIÊN TRONG ĐẤU TRANH TƯ TƯỞNG, LÝ LUẬN Ở HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ

Lê Huỳnh Tiệp, Vũ Thế Bình
Học viện Chính trị

***Tóm tắt**: Đấu tranh tư tưởng, lý luận là cuộc đấu tranh giai cấp trong lĩnh vực ý thức xã hội chống lại các quan điểm, tư tưởng tư sản và các quan điểm lạc hậu, phản động, phản động, nhằm bảo vệ chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối, quan điểm của Đảng; đồng thời khắc phục những tư tưởng tiêu cực nảy sinh trong Đảng như chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa cơ hội, chủ nghĩa thực dụng. Đây là mặt trận không có tiếng súng nhưng vô cùng quyết liệt, phức tạp và quyết liệt.*

***Từ khóa:** Đấu tranh tư tưởng, lý luận chính trị; sinh viên; Học viện Chính trị*

SOLUTIONS TO PROMOTE STUDENTS' ACTIVENESS IN IDEOLOGICAL AND THEORETICAL STRUGGLE AT THE POLITICAL ACADEMY

Le Huynh Tiep, Vu The Binh
Political Academy

***Abstract:** Ideological and theoretical struggle is a class struggle in the field of social consciousness against bourgeois views and ideologies and backward, unscientific, reactionary views, aiming to protect Marxism-Leninism, Ho Chi Minh thought and the Party's guidelines and views; at the same time, to overcome negative thoughts arising in the Party such as individualism, opportunism, and pragmatism. This is a front without gunfire, but it is extremely fierce, complicated and determined.*

***Keywords:** Ideological struggle, political theory; student; Academy of Politics*

Nhận bài: 20/02/2025 *Phản biện: 21/03/2025* *Duyệt đăng: 26/03/2025*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận của học viên ở Học viện Chính trị được thể hiện thông qua tính chủ động đấu tranh về quan điểm lý luận, tư tưởng chính trị, cương lĩnh, đường lối diễn ra trên tất cả các lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hóa, giáo dục, quân sự, ngoại giao; thể hiện dưới nhiều hình thức công khai, hợp pháp, bán công khai, bí mật và được thực hiện bằng nhiều phương tiện như báo chí, xuất bản, văn hóa - nghệ thuật, hội thảo, tiếp xúc trực tiếp, truyền miệng. Tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận là công việc khó khăn, phức tạp. Đây cũng là mặt trận không có tiếng súng nhưng cực kỳ gay go, phức tạp, quyết liệt, đòi hỏi người học viên phải luôn nỗ lực khắc phục mọi khó khăn; huy động cao sức lực và trí lực cho hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận; đồng thời, không ngần ngại trao đổi, học hỏi người khác để nâng cao hiệu quả của hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò quan trọng của tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận của học viên

Tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận của học viên có vai trò quan trọng, quyết định trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; góp phần cung cấp luận cứ khoa học để phản bác các quan điểm sai trái, thù địch; nâng cao trình độ giác ngộ cách mạng, bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên, quần chúng; phòng ngừa, ngăn chặn sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, vi phạm kỷ luật, pháp luật và những biểu hiện "tự diễn biến","tự chuyển hóa"; nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của cấp ủy, tổ chức đảng…

Thực tiễn cho thấy, tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận của học viên ở Học viện Chính trị trong thời gian qua đã góp phần nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, sức đề kháng, khả năng "miễn dịch" cho mỗi học viên nói riêng và cán bộ, đảng viên, quần chúng trong Học viện nói chung trước chiêu thức, thủ đoạn chống phá tinh vi, nham hiểm của các thế lực thù địch. Qua đó, động viên cán bộ, đảng viên, quần chúng gương mẫu, tự giác chấp hành nghiêm đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật quân đội, các chế độ, quy định của đơn vị; giữ nghiêm kỷ luật, kỷ cương...

2.2. Đặc điểm học viên ở Học viện Chính trị

Học viên ở Học viện Chính trị cơ bản đã qua đào tạo cán bộ chính trị cấp phân đội, có trình độ từ cao đẳng trở lên. Trước khi về trường, họ đã giữ cương vị công tác chính trị viên đại đội, tiểu đoàn hoặc tương đương, có tuổi đời theo quy định. Đó

là những cán bộ đã trải qua thực tiễn và có kinh nghiệm nhất định trong tổ chức thực hiện nhiệm vụ, đã biết gắn hoạt động công tác đảng, công tác chính trị, tiến hành đấu tranh tư tưởng, lý luận với hoạt động quân sự và chuyên môn.

Học viên ở Học viện Chính trị hiện nay luôn nhạy bén về chính trị, có ý thức cảnh giác cách mạng, nói và làm theo đúng Nghị quyết của Đảng các cấp, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới, sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách, dám hành động vì lợi ích chung. Bên cạnh đó, họ có ý chí quyết tâm cao, có chí tiến thủ, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao trong mọi tình huống.

2.3. Biểu hiện tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận chính trị ở Học viện Chính trị

Tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận được biểu hiện thông qua tính chủ động; học viên biết làm chủ về thời gian để đấu tranh tư tưởng, lý luận, không cần nhắc nhở, đốc thúc, không bị chi phối bởi người khác hoặc hoàn cảnh bên ngoài. Tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận còn được thể hiện thông qua tính hăng hái; học viên thích được tham gia; chăm chỉ tham gia hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận; thực hiện một cách nhiệt tình, không nề hà; thường xuyên nghiên cứu, tìm tòi nội dung, cách thức để thực hiện hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận có hiệu quả. Đồng thời, học viên luôn cởi mở, chia sẻ với người khác về những băn khoăn, vướng mắc và sẵn sàng tiếp nhận ý kiến đóng góp của người khác về hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận.

Tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận được thể hiện thông qua tính vượt khó, học viên luôn nỗ lực khắc phục mọi khó khăn; huy động cao sức lực và trí lực cho hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận; đồng thời, không ngần ngại trao đổi, học hỏi người khác để nâng cao hiệu quả của hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận.

Tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận được thể hiện thông qua tính hiệu quả, học viên làm tốt các khâu, các bước tiến hành; kết quả đấu tranh tư tưởng, lý luận có chất lượng tốt, đạt được mục đích đặt ra. Có thể nói, tính tích cực trong đấu tranh tư tưởng, lý luận tạo nên tinh thần, thái độ đấu tranh một cách hăng say của học viên với các quan điểm sai trái, thù địch; nâng cao hiệu quả trong đấu tranh. Qua đó, nâng cao nhận thức chính trị, ý thức tổ chức, kỷ luật cho học viên.

Tuy nhiên, vẫn còn một số học viên biểu hiện tính tích cực trong đấu tranh tư tưởng lý luận còn chưa cao, như: Nhận thức, thái độ trách nhiệm chính trị trong đấu tranh tư tưởng, lý luận chưa cao, chưa phát huy hết tinh thần trách nhiệm, chính kiến của bản thân khi tham gia đấu tranh tư tưởng, lý luận; trước các vấn đề phức tạp về chính trị - xã hội, chưa gạt bỏ hết những hiện tượng bên ngoài đánh lừa bản chất để xác định đúng đối tượng, lựa chọn và sử dụng biện pháp đấu tranh tư tưởng, lý luận cho phù hợp; năng lực tư duy lý luận trong phân tích, đánh giá, xử lý các thông tin mang tính chất đa chiều trên không gian mạng còn thiếu chặt chẽ, lôgíc, chưa sâu sắc dẫn tới sức thuyết phục chưa cao; có những nội dung đấu tranh với quan điểm sai trái, phản động, thù địch trên không gian mạng mới chỉ được đề cập theo kiểu "thông báo", "nói theo", "nghe theo"…

2.4. Một số giải pháp phát huy tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận chính trị ở Học viện Chính trị

2.4.1. Giáo dục nâng cao nhận thức, thái độ chính trị cho học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận hiện nay

Giáo dục nâng cao nhận thức, thái độ chính trị cho học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận, cần tập trung vào một số nội dung cơ bản sau:

Tiếp tục bồi dưỡng kiến thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cho học viên. Chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động của Đảng ta. Nắm chắc và hiểu biết sâu sắc về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối quan điểm của Đảng, các vấn đề về chính trị - xã hội là cơ sở để củng cố và nâng cao giác ngộ chính trị - giai cấp, niềm tin cộng sản, ý chí chiến đấu vì mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; tuyệt đối trung thành với đường lối chính trị, quân sự của Đảng. Đó cũng chính là nền tảng tư tưởng định hướng cho suy nghĩ và hành động đúng đắn, khoa học của mỗi học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận.

Giáo dục, nâng cao nhận thức, thái độ chính trị cho học viên phải bám sát vào mục tiêu, yêu cầu giáo dục, đào tạo của Học viện cũng như Chỉ thị, Nghị quyết các cấp. Đây là yêu cầu tiên quyết để nâng cao năng lực đấu tranh tư tưởng, lý luận cho học viên ở Học viện Chính trị hiện nay. Nhờ đó, học viên xác định đúng nhiệm vụ, phương hướng

đấu tranh cũng như đưa ra được những luận cứ, luận chứng khoa học phản bác lại các quan điểm sai trái, phản động của các thế lực thù địch hiện nay.

2.4.2. Thường xuyên bồi dưỡng kiến thức toàn diện, phương pháp tư duy khoa học cho học viên

Thực tế, kết quả nghiên cứu cho thấy, một số học viên nắm kiến thức chưa chắc, nhất là những kiến thức liên quan trực tiếp cho hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận. Vì vậy, để đáp ứng với yêu cầu của hoạt động đấu tranh đấu tranh tư tưởng, lý luận hiện nay, thì việc bồi dưỡng nâng cao trình độ kiến thức toàn diện, nhất là kiến thức liên quan đến hoạt động đấu tranh với các quan điểm sai trái, phản động, thù địch cho học viên cần phải được tiến hành một cách thường xuyên, liên tục. Để thực hiện có hiệu quả việc bồi dưỡng những nội dung kiến thức nêu trên, các chủ thể tham gia hoạt động bồi dưỡng kiến thức cho học viên cần đổi mới hình thức và phương pháp bồi dưỡng kiến thức cho học viên trong hoạt động đấu tranh với các quan điểm sai trái, thù địch, phản động, như: Tổ chức tọa đàm, hội thảo khoa học, thông tin khoa học về âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực phản động, thù địch; nội dung, hình thức, phương pháp đấu tranh. Thông qua các hoạt động này, mỗi học viên sẽ có điều kiện để mở rộng vốn tri thức của mình, tìm tòi phát hiện chân lý hoặc chứng minh tìm cách vận dụng chân lý khoa học vào thực tiễn, biết nhận xét phân tích, đánh giá các ý kiến khác nhau, bảo vệ ý kiến của mình với những luận cứ vững chắc.

2.4.3. Tạo môi trường thuận lợi cho học viên tham gia đấu tranh tư tưởng, lý luận

Tạo môi trường thuận lợi cho học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận, nhằm tạo môi trường tự do tư tưởng, giải phóng tinh thần để phát huy trách nhiệm, tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận. Tạo môi trường thuận lợi là một vấn đề được các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác - Lênin xác định không chỉ là công cụ, phương tiện để phát huy tính sáng tạo của quần chúng mà còn là bản chất tồn tại của nhà nước xã hội chủ nghĩa. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng rất quan tâm đến việc xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, đoàn kết, dân chủ, bình đẳng, tương trợ ở nhà trường xã hội chủ nghĩa. Do đó, tạo môi trường thuận lợi cho học viên tham gia đấu tranh tư tưởng, lý luận là giải pháp quan trọng không thể thiếu, giúp học viên có điều kiện trong học tập và nghiên cứu khoa học, nghiên cứu lý luận, khuyến khích tìm tòi, sáng tạo khoa học, khích lệ và động viên họ tham gia đấu tranh tư tưởng, lý luận.

Tạo môi trường thuận lợi để nâng cao tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận trên không gian mạng của học viên ở Học viện Chính trị hiện nay, cần tập trung xác định rõ yêu cầu, nhiệm vụ đấu tranh tư tưởng, lý luận, coi đó vừa là yêu cầu nhiệm vụ chính trị, vừa là yêu cầu tự thân của hoạt động giáo dục đào tạo, nghiên cứu khoa học của mỗi học viên hiện nay; xác định nội dung cơ bản, nội dung chủ yếu cần tập trung đấu tranh cho mỗi thời kỳ, giai đoạn cụ thể; cho ý kiến về những vấn đề cần định hướng đấu tranh, phê phán; định hướng tổ chức lực lượng học viên tham gia đấu tranh tư tưởng, lý luận; lãnh đạo, chỉ đạo các mặt liên quan và phối hợp với các cơ quan, các lực lượng ngoài nhà trường trong đấu tranh tư tưởng, lý luận.

2.4.4. Phát huy vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, chỉ huy hệ và đội ngũ giảng viên trong phát huy tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận của học viên

Cấp ủy, chỉ huy hệ và đội ngũ giảng viên có vị trí, vai trò quan trọng đối với phát huy tính tích cực của học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận. Thực hiện tốt giải pháp này sẽ phối hợp được hai lực lượng sư phạm trực tiếp tác động đến tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận của học viên.

Trước hết, cấp ủy, chỉ huy hệ và đội ngũ giảng viên phải tăng cường và phát huy tốt vai trò, trách nhiệm, khả năng của mình, tích cực tham gia vào việc đấu tranh tư tưởng, lý luận. Bởi vì, họ phải là lực lượng đi đầu trong đấu tranh tư tưởng, lý luận; đồng thời, họ trực tiếp bồi dưỡng kiến thức lý luận, tổ chức, định hướng, hướng dẫn nội dung, cách thức đấu tranh tư tưởng, lý luận cho học viên.

Cấp ủy, chỉ huy hệ phải thường xuyên quán triệt sâu sắc các chỉ thị, nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư Trung ương Đảng, Quân ủy Trung ương và các cơ quan chức năng về quan điểm, đường lối, nội dung định hướng đấu tranh tư tưởng, lý luận trong thời kỳ đổi mới đất nước và căn cứ vào hướng dẫn của cơ quan chính trị, trên cơ sở đó cụ thể hóa vào lãnh đạo, chỉ đạo kịp thời hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận của hệ; đồng thời, thường xuyên kiểm tra, đôn đốc hoạt động đấu tranh tư tưởng, lý luận của học viên ở các lớp.

Đội ngũ giảng viên với tư cách là chủ thể chính của hoạt động sư phạm có vai trò quan trọng trong việc phát huy tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận cho học viên. Thông qua các nội dung dạy

học, một mặt vừa giúp người học nắm chắc hệ thống kiến thức, mặt khác phải tích cực trang bị cho họ phương pháp nhận thức khoa học, phương pháp đánh giá các sự kiện, hiện tượng đang diễn ra trong cuộc sống và hoạt động. Cần chú trọng hình thành năng lực tiếp nhận một cách có phê phán các vấn đề cho người học, nhạy bén trong phát hiện đúng sai, khả năng phân tích, so sánh, đánh giá.

2.4.5. Tiếp tục đổi mới và hoàn thiện cơ chế, chính sách để khuyến khích, động viên và bảo vệ học viên trong đấu tranh tư tưởng, lý luận

Đổi mới và hoàn thiện cơ chế, chính sách để khuyến khích, động viên và bảo vệ học viên đấu tranh tư tưởng, lý luận cần tập trung vào những vấn đề sau:

Hoàn thiện chính sách đào tạo, bồi dưỡng học viên phù hợp với điều kiện thực tế của Học viện, sự phát triển của đất nước để mỗi học viên phát huy được tính tích cực trong đấu tranh tư tưởng, lý luận. Có các hình thức, biện pháp khuyến khích, động viên học viên hăng hái, tích cực trong đấu tranh tư tưởng, lý luận. Đồng thời, phải có các hình thức, biện pháp để giáo dục, khắc phục những trường hợp lười học tập, lười nghiên cứu, trung bình chủ nghĩa, thỏa mãn dừng lại hay các biểu hiện tiêu cực khác xuất hiện trong các tập thể học viên.

Cần có chính sách động viên tinh thần như khen thưởng, tôn vinh học viên có thành tích trong đấu tranh tư tưởng, lý luận; đồng thời có biện pháp bảo vệ học viên cả về danh dự nhân phẩm và thân thể trước những ngón đòn tấn công thâm độc của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị. Hiện nay, các thế lực thù địch, phản động sử dụng rất nhiều thủ đoạn nhằm hạ thấp uy tín, nhân phẩm, làm phai nhạt ý chí chiến đấu của những người đấu tranh chống lại họ. Do vậy, lãnh đạo chỉ huy các cấp cần có những chiến lược cụ thể để bảo vệ học viên. Có như vậy học viên mới có thể yên tâm học tập, có những đóng góp thiết thực cho công công cuộc đấu tranh tư tưởng, lý luận hiện nay.

III. KẾT LUẬN

Đấu tranh tư tưởng, lý luận hiện nay là công việc khó khăn, phức tạp. Đây là mặt trận không có tiếng súng nhưng cực kỳ gay go, phức tạp, quyết liệt, đòi hỏi người làm công tác đấu tranh phải có trình độ lý luận, trí tuệ để có thể phản bác lại, có hiệu quả các quan điểm sai trái, phản động, thù địch; bảo vệ quan điểm chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, truyền thống, bản chất của quân đội ta hiện nay. Để phát huy được tính tích cực đấu tranh tư tưởng, lý luận cho học viên ở Học viện Chính trị hiện nay, cần phải thực hiện đồng bộ các giải pháp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tuyên giáo Trung ương (2007), *Phê phán, bác bỏ các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam,* Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

2. Bộ Chính trị, Nghị quyết 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 (2018), *Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới,* Hà Nội.

3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập 1, Tập 2,* Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

4. Nguyễn Phú Trọng (2005), *Về cuộc đấu tranh tư tưởng trong tình hình hiện nay*, Tạp chí Cộng sản, số 21, tr.3-8, Hà Nội.

5. Nguyễn Phú Trọng (2017), *Xây dựng chỉnh đốn Đảng là nhiệm vụ then chốt để phát triển đất nước,* Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

6. Cao Văn Trọng (2016), *Nâng cao năng lực đấu tranh tư tưởng của giảng viên lý luận chính trị ở các nhà trường quân đội hiện nay,* Luận án tiến sĩ triết học, Học viện Chính trị quân sự, Hà Nội.

7. Nguyễn Hồng Vinh (2017)*, Phê phán, bác bỏ các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam,* Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.